

ROZALIMO BENDRUOMENĖ

Advokacijos strategija

Apie Rozalimo bendruomenę

Rozalimo bendruomenė yra įsikūrusi Pakruojo rajono savivaldybėje, Rozalimo miestelyje – viename seniausių šio krašto gyvenviečių, kuriame stipriai išreikštas kultūrinis identitetas, istorinė tąsa ir vietos gyventojų bendrystė. Bendruomenė buria skirtingo amžiaus, išsilavinimo ir profesijų žmones, kuriuos vienija siekis kurti tvarią, saugią ir gyvybingą gyvenamąją aplinką. Jos nariai aktyviai dalyvauja ne tik vietos iniciatyvose, bet ir regioniniuose bei tarptautiniuose bendradarbiavimo tinkluose, prisidedant prie socialinės sanglaudos stiprinimo bei vietos plėtros.

Rozalimo bendruomenės veikla grindžiama aiškiai išreikštomis vertybėmis – bendradarbiavimu, empatiškumu, atvirumu naujovėms, pasitikėjimu ir atkaklumu. Šios vertybės atsiskleidžia tiek kasdienėje veikloje, tiek įgyvendinant įvairaus masto projektus, skirtus bendruomenės gyvenimo kokybei gerinti. Bendruomenės branduolį sudaro aktyvūs vietos gyventojai, kurie savanoriška veikla ir asmeniniu indėliu prisideda prie pokyčių kūrimo.

Per pastaruosius metus bendruomenė įgyvendino kelis svarbius projektus, orientuotus į infrastruktūros gerinimą, viešųjų erdvių atnaujinimą, kultūros paveldo išsaugojimą bei bendruomeniškumo skatinimą. Vykdytos veiklos prisidėjo prie vietos gyventojų gyvenimo kokybės gerinimo, socialinės įtraukties stiprinimo ir jaunosios kartos įtraukimo į bendruomeninius procesus. Įgyta projektų įgyvendinimo patirtis, taip pat glaudus bendradarbiavimas su savivaldybe, vietos veiklos grupe ir kitais partneriais leidžia bendruomenei toliau kryptingai planuoti savo veiklą.

Geografiškai Rozalimo bendruomenės veiklos teritorija pasižymi mišriu kraštovaizdžiu – čia dera žemdirbystei tinkami plotai, miškai, tvenkiniai ir gamtos paveldas. Ši gamtinė įvairovė atveria galimybes plėtoti vietinio turizmo, rekreacijos, edukacines ir aplinkosaugines veiklas. Kartu tai yra tvaraus kaimo vystymo prielaida, ypač kontekste, kai didėja poreikis išlaikyti gyvybingas periferines teritorijas ir spręsti demografinius bei socialinius iššūkius.

Demografinė struktūra atspindi bendrus šalies regionų dėsningumus – Rozalimo gyventojų skaičius mažėja, tačiau išlieka gana stabilus brandžių, nuolat čia gyvenančių gyventojų branduolys. Jaunesnio amžiaus gyventojai vis dar siekia galimybių kituose miestuose, tačiau pastebimas pozityvus grįžtančiųjų ar naujakurių judėjimas. Tai kuria prielaidas bendruomenės atsinaujinimui, naujų veiklų iniciavimui, žmogiškojo kapitalo stiprinimui.

Ekonominiu požiūriu vietos gyventojai dažniausiai užsiima žemės ūkiu, miškininkyste, smulkiuoju verslu, socialinėmis ar švietimo paslaugomis. Pastebima tendencija kurtis smulkiosioms paslaugoms, kurios orientuotos į vietos poreikių tenkinimą: transporto, prekybos, amatininkystės ar maitinimo srityse. Vyksta pavienės iniciatyvos dėl alternatyvių veiklų – socialinio verslo, žaliųjų iniciatyvų ar bendruomeninio ūkininkavimo – kurios, turint tinkamą paskatą, gali tapti stipriu vietos plėtros veiksmu.

Vietos kultūrinis paveldas yra vienas iš stipriausių Rozalimo bendruomenės tapatybės veiksnių. Rozalimo bažnyčia, senoji architektūra, kapinės, tradiciniai renginiai bei tautodailės palikimas – tai vertybės, kurias bendruomenė sąmoningai puoselėja. Organizuojami vietos šventės, kūrybinės

dirbtuvės, pažintiniai žygiai ar parodos prisideda prie vietinio identiteto stiprinimo ir skatina vietos gyventojų įsitraukimą į kultūrinį gyvenimą.

Bendruomenė taip pat aktyviai siekia stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą su švietimo, socialinių paslaugų, kultūros įstaigomis. Veiksmingai veikianti partnerystė su Rozalimo gimnazija, biblioteka, seniūnija ir vietos verslais leidžia kompleksiskai spręsti aktualius klausimus – nuo socialinės atskirties iki neformalaus ugdymo stiprinimo. Bendri projektai leidžia įgyvendinti daugiafunkcinius sprendimus, kurie pasiekia skirtingas gyventojų grupes: vaikus, senjorus, jaunimą, vienišus asmenis ar neįgaliuosius.

Įgyvendindama veiklas, Rozalimo bendruomenė vadovaujasi aiškiai suformuota strategija, kurioje numatyti prioritetai – socialinės infrastruktūros gerinimas, kultūrinio identiteto stiprinimas, aplinkosauga, jaunimo įtraukimas, viešųjų paslaugų plėtra. Bendruomenė siekia būti ne tik paslaugų gavėja, bet ir aktyvi jų kūrėja, todėl iniciatyvų vystymas grindžiamas vietos poreikiais ir gyventojų pasiūlymais. Planuojama skatinti socialinio verslo modelių integraciją, taip kuriant papildomas darbo vietas ir stiprinant bendruomenės savarankiškumą.

Didelis dėmesys skiriamas komunikacijai – tiek vidaus, tiek išorės. Bendruomenė nuolat palaiko informacinį ryšį su nariais per skaitmeninius kanalus, informacines lentas, susitikimus. Tokiu būdu stiprinamas informuotumas, skaidrumas ir pasitikėjimas. Taip pat aktyviai dalyvaujama vietos veiklos grupės veikloje, kuriant naujus bendradarbiavimo projektus, įgyvendinant LEADER principus ir siekiant teritorinės sanglaudos.

Atsižvelgdama į Europos Sąjungos ir nacionalinius kaimo plėtros prioritetus, Rozalimo bendruomenė siekia integruoti tvarumo, inovatyvumo ir partnerystės principus. Tai reiškia ilgalaikį įsipareigojimą ne tik prisitaikyti prie pokyčių, bet ir būti jų iniciatore, gebančia telkti išteklius, žmones ir idėjas vardan bendro tikslo – gyvybingo, savarankiško ir socialiai atsakingo Rozalimo.

Rozalimo bendruomenė, veikdama strategiškai ir telkdama vietos bei išorės išteklius, per pastaruosius metus įgyvendino keletą reikšmingų projektų, kurie ženkliai prisidėjo prie gyvenimo kokybės gerinimo ir viešosios erdvės atgaivinimo. Projektai finansuoti tiek pagal vietos veiklos grupės strategiją, tiek per savivaldybės rėmimo programas, taip pat gauti tiksliniai finansiniai ištekliai iš valstybės biudžeto bei fondų.

Vienas svarbiausių įgyvendintų projektų – bendruomenės namų sutvarkymas ir pritaikymas viešosioms veikloms. Projekto metu atlikti pastato remonto darbai, įrengta šildymo sistema, atnaujintos vidaus erdvės, įsigyta baldų ir įrangos reikmenys bei edukacijoms. Tai leido bendruomenei turėti patogią, šiuolaikišką susibūrimo vietą, kurioje reguliariai vyksta kultūriniai, socialiniai ir edukaciniai renginiai.

Taip pat įgyvendintas viešosios erdvės sutvarkymo projektas, kurio metu įrengti suoliukai, informaciniai stendai, apželdintos teritorijos, atnaujintas miestelio parkas. Projektas prisidėjo ne tik prie estetinės aplinkos gerinimo, bet ir paskatino gyventojų fizinį aktyvumą bei bendruomeninių renginių organizavimą atvirose erdvėse.

Didelio pasisekimo sulaukė tradicinių amatų edukacijų ciklas, finansuotas pagal LEADER programą, kurio metu vietos gyventojai buvo mokomi pynimo, audimo, kulinarinio paveldo gamybos, medžio drožybos. Šios veiklos skatino vietos identiteto stiprinimą, kartų bendradarbiavimą ir žinių perdavimą.

Svarbus pasiekimas – įgyvendintas socialinių paslaugų pilotinis projektas, kurio metu teiktos paslaugos vyresnio amžiaus ir vienišiams asmenims. Įsteigta savanorių grupė lankė senjorus namuose, padėjo su buities darbais, organizavo sveikatos profilaktikos užsiėmimus. Projektas ne tik mažino socialinę atskirtį, bet ir leido išgryninti vietos poreikius ilgalaikiam socialinių paslaugų vystymui.

Rozalimo bendruomenė taip pat dalyvavo tarpreigioniniame projekte, skatinančiame bendruomenių tinklaveiką ir jaunimo lyderystę. Šio projekto metu organizuotos išvykos, mokymai, dalyvauta forumuose, kur bendruomenės nariai gilino kompetencijas projektų valdymo, bendradarbiavimo ir socialinio verslo srityse.

Kaip bendruomenėje suprantamas interesų atstovavimas (advokacija)?

Advokacija Rozalimo bendruomenėje – tai procesas, kuriuo atstovaujami bendruomenės interesai ir siekiama pokyčių. Ji orientuota į sprendimų priėmėjų įtraukimą ir problemų sprendimą. Advokacija padeda išryškinti bendruomenei svarbius klausimus ir užtikrinti, kad jie būtų girdimi.

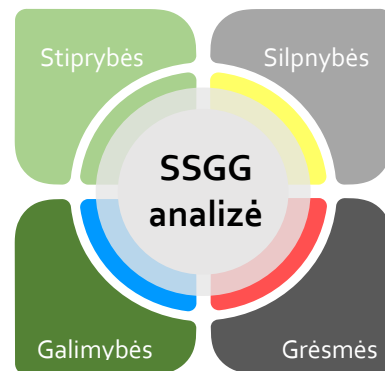
Pagrindinės veiklos apima švietimą, informacijos sklaidą ir dialogo kūrimą su valdžia ar partneriais. Taip pat skatinamas bendruomenės narių dalyvavimas sprendžiant problemas.

Advokacijos tikslas – ilgalaikiai pokyčiai, kurie pagerina bendruomenės gyvenimą.

Advokacija stiprina bendruomenės balsą ir užtikrina jos interesų atstovavimą.

SSGG analizė

Identifikuotos stiprybės nurodo Rozalimo bendruomenės privalumus, kuriuos galima atskleisti pasinaudojant tam tikromis galimybėmis. Silpnybės, tuo tarpu, išryškina bendruomenės silpnąsias savybes, dėl kurių, kartu su išorinėmis aplinkybėmis, gali kilti grėsmės.

STIPRYBĖS	GALIMYBĖS
➤ Bendruomenei priklausantys bendruomenės namai (apie 330 kv. m). ➤ Veikiantis J. Čybo etnografinis muziejus. ➤ Įkurta bendruomenės sveikatinimo studija. ➤ Veikiantis vaikų dienos centras (20 vietų). ➤ Bendruomenės namuose minimalių poreikių virtuvė. ➤ Rozalimo bendruomenė organizuoja edukacijas iki 25 žmonių (tema – „Dvarų kultūra“). ➤ Veikiantis alaus baras ir užkandinė. ➤ Aktyvūs liaudies menininkai: drožėjai, skulptorius, tapytojai. ➤ Tradicinis kasmetinis renginys – Žolinės. ➤ Kūrybinė iniciatyva – plenerai bendruomenės erdvėms gražinti. ➤ Vietinės gamybos produktai: pušų spyglių arbata, pušų kankorėžių uogienė. ➤ Išskirtinis vietovės identitetas – Rozalimo atsiradimo legenda. ➤ Unikalus simboliai ar personažai – „vaiduokliai“. ➤ Gyventojų skaičius – apie 700. ➤ Pušynas – miško parkas su rekreaciniais takais. Meilės alėja. ➤ Lankytinas objektas – Marijos pėda	✓ Greta bendruomenės namų esantis pušynas – galimybė kurti edukacinius ir sveikatinimo maršrutus. ✓ Rozalimo miško parkas su sveikatingumo takais – tinka aktyvaus laisvalaikio iniciatyvoms. ✓ Miestelyje įrengta lauko sveikatingumo aikštelė su treniruokliais. ✓ Žibuoklinis pušynas – galimybė natūraliai rekreacijai, edukacijai, sezoninei veiklai. ✓ Netoliese esantis Laičių tvenkinys ir Daugyvenės upė – tinkami poilsiui, gamtos pažinimui, stovykloms. ✓ Esamas takas nuo tvenkinio iki Rozalimo – potencialas plėtoti dviračių ar pėsčiųjų trasą. ✓ Meilės alėja – galimybė sukurti unikalų lankytiną objektą ar teminę erdvę. ✓ Miestelyje išlikusi sinagoga – galimybė atgaivinti žydų paveldo istoriją ir pritraukti kultūrinį turizmą. ✓ Rozalimas – istoriškai žydų gausiai gyventas miestelis, galima kurti edukacinius maršrutus ar parodas. ✓ Per miestelį einantis Camino Lituanos piligrimų kelias – potencialas plėtoti paslaugas piligrimams (nakvynė, maistas, edukacijos, atokvėpio vietos).
SILPNYBĖS	GRĖSMĖS
➤ Bendruomenė neturi pastovių pajamų šaltinių.	✓ Mažėjantis gyventojų skaičius ir senstanti bendruomenė.

- Bendruomenės namai yra šalia kapinių.
- Trūksta atskirų patalpų ritualinėms paslaugoms teikti.
- Bendruomenės namų pastatas yra neapšiltintas, nerenovuotas, energetinė klasė – F.
- Nėra efektyvios šildymo sistemos.
- Bendruomenė neturi saulės elektrinės.
- Nepakankamas bendruomenės namų įveiklinimas, gali būti plečiamos nakvynės paslaugos, kita.
- Nepakanka lėšų sveikatinimo centro plėtrai.
- Trūksta vietinių produktų turgelio, ar inovatyvaus produktų pardavimo namelio.
- Miestelyje nėra bendradarbiavimo tarp skirtingų paslaugų teikėjų.
- Nėra dviračių ar pėsčiųjų tako iki Pakruojo.
- Trūksta motyvacinės sistemos bendruomenės viduje.
- Reikia plėsti bendruomenės teikiamų paslaugų pasiūlą.
- Gerintinos sanitarinės sąlygos nakvynių paslaugoms.
- „Meilės alėjos“ legenda nėra išplėtotą – alėja neįveiklinta.
- Pagrindinė miestelio gatvė nesaugi ir apleista. Pastatai paveldo objektai.

- ✓ Mažas jaunimo įsitraukimas į bendruomeninę veiklą.
- ✓ Mažas bendradarbiavimas tarp vietos verslų ir bendruomenės.
- ✓ Galimas kultūrinio identiteto nykimas, jei nebus plėtojamas paveldas ir tradicijos.
- ✓ Didėjanti konkurencija tarp bendruomenių dėl finansavimo (projektų lėšų).
- ✓ Ribotas viešojo transporto prieinamumas (apsunkina atvykimą į renginius ar paslaugas).
- ✓ Nepastovi valstybės/paramos politika regionams (politinės krypties kaita).
- ✓ Energetinių išteklių brangimas (šildymas, elektros kainos).
- ✓ Klimato kaitos poveikis vietos gamtai (pušyno sveikatai, vandens ištekliams).

Misija, vizija ir vertybės

Strategijos rengimo metu suformuluota bendruomenės Vizija ir misija

VIZIJA

Mažas miestelis su didele širdimi – Rozalimas sveikatinimo, kultūrinio pažinimo ir bendruomeniškumo centras Šiaurės Lietuvoje.

MISIJA

Siekti kokybiškos gyvenimo aplinkos Rozalime per paslaugų, kultūros, sveikatingumo ir edukacijų iniciatyvų plėtrą.

*Kartu su vizijos ir misijos formuluotėmis, identifikuotos ir pagrindinės **vertybės**, kuriomis savo veikloje vadovaujasi bendruomenė.*

VERTYBĖS

Bendradarbiavimas – veikiamė išvien, padedame vieni kitiems ir kuriame stiprią, susitelkusią bendruomenę.

Empatiškumas – suprantame ir jaučiame vieni kitų poreikius, net jei to ne visada parodome atvirai.

Atvirumas – esame atviri naujoms idėjoms, iniciatyvoms ir požiūriams, skatiname kūrybiškumą ir pokyčius.

Pasitikėjimas – kuriame bendruomenę, grįstą tarpusavio pasitikėjimu, pagarba ir atsakomybe.

Atkaklumas – nuosekliai siekiame tikslų, nepaisydami sunkumų, ir kartu įgyvendiname svarbius pokyčius

VERTYBĖS

- Bendradarbiavimas
- Empatiškumas
- Atvirumas
- Pasitikėjimas
- Atkaklumas

Tikslai, uždaviniai ir veiklos

Eil. Nr.	Pavadinimas	Siekiamas rodiklis	Laikotarpis	Finansavimo šaltinis
1.	Tikslas. Bendruomeninių paslaugų plėtra			
1.1.	Uždavinys. Edukacinių paslaugų plėtra			
1.1.1.	Veikla. Edukacija „Dvaro vaišės“ – arbatėlė iš antikvarinių indų Įgyvendinimo aprašymas: Vienas iš planuojamų Rozalimo bendruomenės edukacinių pasiūlymų – tai autentiška patirtinė edukacija „Dvaro vaišės – arbatėlė iš antikvarinių indų“, kurios tikslas – ne tik puoselėti vietos kultūrinį paveldą, bet ir sukurti išliekamąją vertę turinčią paslaugą, galinčią tapti tiek edukacine, tiek turizmo traukos forma. Edukacija remiasi Rozalimo dvaro istorija, kuri bendruomenės narių atmintyje, muziejinėje medžiagoje ir vietinėse legendose tebėra gyva. Idėja gimė natūraliai, siekiant vietos tapatybę perteikti ne per eksponatų žiūrėjimą, bet per pojūčius – skonį, kvapą, regą ir lytėjimą – tokiu būdu sukuriant pilnavertę kultūrinę patirtį. Veiklos esmė – sukurti dvaro laikų atmosferą pasitelkiant autentišką atkuriančius rekvizitus: antikvarinius porceliano indus, rankų darbo servetėles, staltieses, šviežias vietinių žolelių arbatas, naminius desertus, įkvėptus XIX a. bajoriškų vaišių. Edukacijos metu dalyviams ne tik patiekama arbata su desertu, bet ir perteikiamas kultūrinis pasakojimas apie to meto etiketą, valgymo įpročius, elgesio normas ir Rozalimo dvaro gyvenimo ypatumus.	Ne mažiau kaip 8 edukacinius užsiėmimus; bendras dalyvių skaičius per metus sieks ne mažiau kaip 160 asmenų; įsigyta ne mažiau kaip 30 vienetų specializuotos įrangos ir priemonių (arbatos servizai, tekstilė, serviravimo detalės).	2025 - 2026	ES fondų lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos, kitų fondų lėšos.

	Pasakojimą rengia ir pateikia bendruomenės narės – edukatorės, iš anksto parengtos pagal vietos istorijos medžiagą, kuri remiasi muziejaus turiniu, regiono etnografiniais šaltiniais ir išlikusiais rašytiniais liudijimais. Edukacija vyks bendruomenės namuose – šviesioje salėje, kuri bus adaptuota dvariškai atmosferai sukurti: parinkta senovinė muzika, dekoratyviniai stalo aksesuarai, specialiai edukacijai siūti tekstilės gaminiai. Numatyta įsigyti ar surinkti apie 30 vienetų senovinių porceliano puodelių, lėkštelių, arbatinukų ir serviravimo priemonių. Desertas bus ruošiamas vietoje, pasitelkiant vietinius ingredientus ir sezonines žoleles (pavyzdžiui, bruknių ar obuolių pyragaičius, su meile gaminamus pagal senovinius receptus). Arbata ruošama iš bendruomenės rankomis rinktų vietinių žolelių – pušų spyglių, pipirmėčių, čiobrelų, liepžiedžių. Planuojama, kad edukacijos vyks reguliariai, nuo balandžio iki spalio mėn., po vieną kartą per mėnesį, o esant poreikiui – ir dažniau, ypač vasaros metu, kai Rozalime apsilanko piligrimai ar turistai. Tikimasi pritraukti tiek vietinius gyventojus (ypač vyresnio amžiaus, kurie domisi kultūros paveldu ir nori dalintis prisiminimais), tiek moksleivių grupes iš Pakruojos rajono, taip pat – pavienius lankytojus, atvykstančius Camino Lituano piligrimų keliu. Veikla padės stiprinti bendruomenės narių kompetencijas kultūrinių paslaugų srityje – edukacijas vykdys ir aptarnaus savanoriai bei samdomos edukatorės, kurios iš anksto bus apmokytos paslaugos turinio, elgesio su svečiais, pasakojimo ir aptarnavimo etikos.			
--	--	--	--	--

	Edukacijos taps ne tik pajamų šaltiniu bendruomenei, bet ir socialinės integracijos forma, kuomet vietos gyventojai įsitraukia į prasmingą, bendruomeniškai naudingą veiklą. Tikimasi, kad „Dvaro vaišės“ taps neatsiejama Rozalimo kultūrinės tapatybės dalimi, kuri ateityje galės būti integruojama į maršrutus, festivalius, sveikatinimo savaitgalius ar net bendruomenės socialinio verslo modelius.			
1.1.2.	Veikla. XIX a. pasivaikščiojimas su Konstancija Rozalime Įgyvendinimo aprašymas: Viena iš išskirtinių Rozalimo bendruomenės edukacinių iniciatyvų – tai teatralizuotas, interaktyvus maršrutas „XIX a. pasivaikščiojimas su Konstancija“, kuriuo siekiama ne tik pristatyti miestelio kultūrinį ir istorinį paveldą, bet ir įtraukti dalyvius į gyvą, patirtinį pažinimą, kur susilieja istorija, vaidyba ir vietos tapatybė. Ši veikla išaugo iš bendruomenės idėjos aktualizuoti Rozalimo dvaro kultūros paveldą per simbolinę istorinę asmenybę – Konstanciją, išgalvotą, bet remiantis tikromis istorinėmis Rozalimo dvarininkių biografijomis sukurtą personažę. Ji tampa gide – pasakotoja, kuri teatralizuotu būdu veda dalyvius per miestelio gatves, kiemus ir simbolinius objektus. Pasivaikščiojimas organizuojamas kaip sceninis pasirodymas po atviru dangumi – Konstancija, vilkinti laikmečio drabužiais, bendrauja su auditorija, kviečia prisiliesti prie XIX a. kasdienybės, pasakoja istorijas apie dvaro gyvenimą, senąsias tradicijas, Rozalimo bažnyčią, kapines, Meilės alėją, senąją sinagogą, supažindina su vietos	Organizuotų edukacinių pasivaikščiojimų skaičius per metus: ne mažiau kaip 6; Paslaugos dalyvių skaičius per metus: ne mažiau kaip 120; Sukurtų edukacinių maršrutų žemėlapių tiražas: 100 vienetų; Į veiklą įtrauktų bendruomenės savanorių ar atlikėjų skaičius: 10 asmenų; Parengtų sceninių kostiumų ir rekvizito vienetų: 5–7 vnt.	2026	Bendruomenės lėšos, ES fondų lėšos

	legendomis. Tekstas parengtas konsultuojantis su istorikais, remiantis Rozalimo etnografinio muziejaus medžiaga ir išlikusiais dvarų kultūrą aprašančiais šaltiniais. Veiklos įgyvendinimas apima kelių etapų pasirengimą: parengiami scenarijai, paruošiami istoriniai kostiumai, atrenkamos maršruto stotelės, sukuriama vizualiniai akcentai (žemėlapiai, ženklavimas, dekoracijos). Į veiklą įtraukiami vietos menininkai, jaunimo atstovai, kurie prisideda prie pasakojimo gyvumo – dalis jų tampa papildomais personažais, kuriant gyvą gatvės teatrą. Tokiu būdu edukacija tampa interaktyvia, neformalia istorijos pamoka, patraukia visų amžiaus grupių dalyviams. Veikla orientuota į sezoninį organizavimą – pavasarį, vasarą ir rudenį, kai oro sąlygos leidžia judėti atvirose erdvėse. Prioritetinė tikslinė grupė – mokyklinio amžiaus vaikai ir jaunimas, tačiau edukacija pritaikyta ir suaugusiųjų, turistų, vietos bendruomenės poreikiams. Planuojama, kad ji taps ne tik edukaciniu renginiu, bet ir turistiniu produktu, galinčiu papildyti vietos maršrutų pasiūlą ar bendruomenės švenčių programą. Ši veikla taip pat prisideda prie bendruomenės narių kūrybinių gebėjimų ugdymo – edukacijos kūrime dalyvauja savanoriai, kurie mokosi sceninės kalbos, viešo pasakojimo, gido darbo pagrindų. Tai stiprina vidinę motyvaciją, įtraukia jaunesnius bendruomenės narius į vietos paveldo aktualizavimą, o taip pat sudaro sąlygas ilgalaikiai veiklos plėtrai – pasivaikščiavimo scenarijai gali būti keičiami, plečiami ar pritaikomi įvairioms temoms (pvz.,			
--	---	--	--	--

	„Žydų Rozalimas“, „Tarpukario miestelis“, „Vaikystės takais“).			
1.1.3.	Veikla Hamakų, sūpuoklių pynimas iš vytelių Igyvendinimo aprašymas: Rozalimo bendruomenė, plėtodama edukacines paslaugas, planuoja įgyvendinti kūrybinių dirbtuvių ciklą „Hamakų, sūpuoklių pynimas iš vytelių“, kuris bus grindžiamas praktinės patirties perdavimu, tradicinio amato puoselėjimu ir vietos tapatybės stiprinimu per kūrybą. Ši veikla kilo iš vietos meistrų ir liaudies menininkų pasiūlymų, kurie pastebėjo susidomėjimą rankdarbiais, natūraliomis medžiagomis ir lėto gyvenimo (angl. slow living) principais, vis plačiau įsišaknijančiais tiek tarp jaunimo, tiek tarp suaugusiųjų. Dirbtuvės bus organizuojamos kaip tęstinės edukacijos, kuriose dalyviai praktiškai išmoks tradicinio pynimo technikų iš vytelių, kanapių virvių ir kitų natūralių pluoštų. Pagrindinis tikslas – sukurti ne tik estetišką, bet ir funkcionalų gaminį – hamaką, sūpuokles, pakabinamą gultą ar panašią poilsio priemonę. Šie objektai bus pritaikomi viešosioms erdvėms – pavyzdžiui, Meilės alėjoje, bendruomenės pušyne, prie tvenkinio ar vaikų dienos centro aplinkoje. Veikla bus vykdoma tiek vidaus erdvėse – bendruomenės namų salėje ar dirbtuvėse, tiek lauke – šiltuoju metų laiku. Kiekvienas dirbtuvių ciklas susidės iš 3–4 susitikimų po kelias valandas, per kurias dalyviai išmoks tiek pagrindinių pynimo žingsnių, tiek sudėtingesnių mazgų, įtampos	Organizuotų edukacinių dirbtuvių ciklų skaičius per metus: 4; Į veiklą įtrauktų dalyvių skaičius: 40 asmenų; Pagamintų funkcionalių gaminių (hamakai, sūpuoklės, pakabinami tinklai): 20 vnt.	2026 - 2027	ES programų lėšos, savivaldybės biudžetas

	reguliavimo, tvirtinimo technikų. Dirbtuvėms vadovaus kviečiami patyrę tautodailininkai iš Rozalimo ir aplinkinių rajonų, taip pat savanoriai meistrai, turintys patirties su natūralių medžiagų apdirbimu. Numatoma, kad dirbtuvės taps ne tik edukaciniu procesu, bet ir bendrakūros erdve, kurioje skirtingų kartų dalyviai dirbs išvien – senjorai perduos tradicines žinias, jaunimas – eksperimentuos su dizainu, moterys ir vyrai – bendradarbiaus kuriant funkcionalių, tvarių gaminius, stiprinančius bendruomeninį pasididžiavimą. Sukurti hamakai ar sūpuoklės bus ženklinami kaip „sukurta Rozalime“ – taip formuojant vietinį produktą, kuris gali tapti bendruomenės identiteto ženklu. Ši veikla taip pat prisidės prie viešųjų erdvių kokybės gerinimo – kiekvienas dirbtuvių gaminytis bus įrengiamas bendro naudojimo teritorijose, kur gyventojai ir svečiai galės ilsėtis, bendrauti, dalyvauti renginiuose. Toks požiūris įgyvendina kelis strateginius tikslus vienu metu: ugdo įgūdžius, skatina kūrybiškumą, gerina aplinkos kokybę ir stiprina emocinį ryšį su savo kraštu. Veikla orientuota į tvarumą: pynimo žaliavos bus renkamos vietoje (pvz., vytelės iš vietinių karklų), naudojami antriniai natūralūs resursai, o dirbtuvių metu formuojamas pagarbos rankų darbiui ir gamtai požiūris. Edukacijos turinys bus dokumentuojamas – planuojama parengti trumpą iliustruotą pynimo vadovą, kurį galima bus naudoti tęstinėse veiklose ar perkelti į vietos mokyklos ugdymo procesą.			
1.2.	Uždavinys. Sveikatinimo paslaugų plėtra			

1.2.1.	Veikla. Įrengti basų kojų taką Įgyvendinimo aprašymas: Vienas iš išskirtinių Rozalimo bendruomenės sveikatinimo pasiūlymų – tai natūralus basų kojų miško takas, kuriuo einama basomis per autentišką vietos gamtinį reljefą. Ši veikla remiasi visame pasaulyje plintančiu pojūčių terapijos (angl. barefoot walking, sensory walking) modeliu, kuriame fizinis aktyvumas derinamas su natūralių stimulų patyrimu. Basomis einant per pušų spyglių patalus, šaknų raizginius, samanotas kalveles, smėlingus ar molingus plotus, suaktyvinamos pėdose esančios refleksinės zonos, pagerėja kraujotaka, mažėja raumenų įtampa, tuo pačiu sustiprėja emocinis ryšys su gamta. Takas drieksis per Rozalimo pušyną – saugią, jau dabar bendruomenės naudojamą rekreacinę zoną, kurią papildo pažintiniai takeliai, treniruokliai, pavėsinės. Maršrutas sudarys apytiksliai 800–1000 metrų ilgį, vingiuos per natūralų, neasfaltuotą paviršių, su nuolydžiais, švelniais reljefais, tačiau be agresyvių kliūčių. Kelionė basomis bus siūloma kaip savarankiška praktika, tačiau tam tikru metu vyks ir vedami pojūčių vaikščiojimo užsiėmimai, kurių metu dalyviai bus kviečiami sustoti, pajusti skirtingas dangas, pastebėti kvapus, garsus, prisiliesti prie medžio žievės, įsižeminti ir reflektuoti. Svarbia šios veiklos dalimi taps tinkamas pasirengimas: bendruomenė įrengs pradžios tašką, kur bus galima nusimauti batus, palikti daiktus, pasiruošti ėjimui. Taip pat parengta nedidelė informacinė stotelė, kurioje aprašytas pojūčių vaikščiojimo poveikis, pateikiami	Įrengto tako ilgis: 1000 m; Įrengtų informacinių stotelių skaičius: 1 pradžios taškas + 3 tylos zonos; Vedamų pojūčių vaikščiojimo užsiėmimų skaičius per metus: 10 sesijų; Dalyvių skaičius vedamuose užsiėmimuose: 100 asmenų; Savanorių, prižiūrinių taką: 4 asmenys; Skaitmeninio žemėlapių sukūrimas: 1 vnt.	2026	Fondų lėšos, bendruomenės lėšos
--------	--	--	------	---------------------------------

	nurodymai, kaip eiti saugiai, sąmoningai ir kokias zonas naudoti meditacijai ar refleksijai. Papildomai bus pažymėti ramesni miško taškai, kur galima sustoti pailsėti, atsigulti ant hamako ar paprasčiausiai pabūti su savimi tyloje. Takas bus ženklinamas subtiliai – natūraliomis medinėmis rodyklėmis ar akmenukų simboliais. Veikla orientuota į plačią auditoriją – tiek nuolatinius vietos gyventojus, tiek atvykėlius, ieškančius ramybės, pojūčių ir sąmoningo buvimo gamtoje. Ypač ši paslauga skirta emocinės sveikatos stiprinimui – padeda mažinti nerimą, stresą, skatina parasimpatinės nervų sistemos aktyvumą. Ji bus siūloma kaip atvira vieša praktika, o kartą per mėnesį vyks vedami pojūčių vaikščiojimo užsiėmimai, kuriuos ves specialiai apmokyti savanoriai arba sveikatinimo specialistai. Tako veikimą ir ilgalaikį gyvavimą užtikrins savanorių tinklas, atsakingas už trasos stebėjimą, saugumo priežiūrą (pvz., pašalinti nulūžusias šakas, pažymėti slidžias vietas po lietaus). Planuojama sukurti skaitmeninį žemėlapij, kuris leis naudotis taku individualiai – jame bus pažymėtos starto ir poilsio vietos, gamtos įdomybės, simbolinės stotelės. Ši paslauga papildys Rozalimo sveikatinimo pasiūlą ir įsilies į kitų terapinių veiklų sistemą – kvėpavimo, meditacijos, aromaterapijos, masažo, pirties programas. Kartu ji stiprina bendruomenės įvaizdį kaip sąmoningos gyvensenos ir gamtos harmonijos centro.			
1.2.2.	Veikla. Įrengti pirtį ir terapinių paslaugų teikimas	Įrengta bazė – 1 pirties pastatas su	2028	ES fondų lėšos, savivaldybės

	Igyvendinimo aprašymas: Rozalimo bendruomenė įrengs mažos talpos (iki 8 asm.) medinę garinę pirtį šalia pušyno, skirtą kompleksinėms sveikatinimo paslaugoms. Pirtis bus statoma iš natūralių medžiagų, su šiuolaikiška ekologiška krosnimi, poilsio zona, dušu ir aromaterapijos kampu. Paslaugos apims pirtininkų vedamas sesijas su natūraliomis vantomis, kvėpavimo ir kvapų praktikas, pušų preparatų terapijas. Pirtis veiks pagal išankstinį užsakymą, bus integruojama į kitus edukacinius ar sveikatinimo paketus. Numatyti specialūs pasiūlymai (pvz. „Mamų vakarai“, „Senjorų šiluma“), skaitmeninė registracijos sistema, lanksti kainodara vietos gyventojams. Į veiklą įtraukiami bendruomenės nariai – bus apmokyti 3 pirtininkai. Tai ilgalaikė, tvari paslauga, stiprinanti ir sveikatą, ir vietos ekonominį gyvybingumą.	poilsio zona. Paslaugų pradžia – per 12 mėn. nuo projekto pradžios. Vedamų terapijų – 24 per metus. Dalyvių skaičius – 240 per metus. Paruošti pirtininkai – 3 asmenys. Parengtos sklaidos priemonės – 2 vnt.		lėšos, bendruomenės lėšos
1.2.3.	Veikla. Masažo paslauga „Tarp pušų“ Igyvendinimo aprašymas: Rozalimo bendruomenė įkurs masažo zoną gamtinėje erdvėje – pušyne, kur bus teikiama netradicinė masažo paslauga, apjungianti fizinį atsipalaidavimą ir emocinę terapiją. Masažas vyks pusiau atviroje medinėje struktūroje su reikiama įranga, poilsio zona ir aromaterapijos elementais. Paslaugą teiks vietos ar	Įrengta masažo zona – 1 vnt. Apmokyti masažo specialistai – 2 asmenys. Procedūrų skaičius per metus – 60. Dalyvių skaičius – 60 asmenų. Parengtos sklaidos priemonės – 2 vnt. Įtrauktų savanorių – 3 asmenys.	2028	ES fondų lėšos, savivaldybės lėšos, bendruomenės lėšos

	partnerių parengti masažo specialistai. Paslauga skirta vietos gyventojams, senjorams, socialiai pažeidžiamiems asmenims bei atvykstantiems svečiams. Ji gali būti derinama su kvėpavimo praktikomis, miško terapija, pirtimi ar gongų seansais. Veiklos tęstinumą užtikrins vietinių specialistų rengimas, savanorių įsitraukimas, sklaidos priemonės ir registracijos sistema.				
1.2.3.	Veikla. . Emocinės sveikatos terapijos tarp pušų Įgyvendinimo aprašymas: Rozalimo bendruomenė įgyvendins emocinės gerovės stiprinimo paslaugą gamtinėje aplinkoje – pušyne. Veikla apims terapines sesijas su garso (gongų), tylos ir kvėpavimo praktikomis, hamakų poilsio zonomis ir sąmoningo buvimo gamtoje metodais. Užsiėmimai vyks grupėse arba individualiai, vadovaujant sveikatos specialistams, garso terapeutams ar kviečiamiems lektoriams. Numatyta įrengti nuolatinę emocinės sveikatos zoną su hamakų parkeliu, organizuoti reguliarių terapijų kalendorių ir užtikrinti paslaugos prieinamumą bendruomenei. Veikla prisidės prie streso mažinimo, emocinio atsparumo ugdymo ir bus integruota į visą Rozalimo sveikatinimo sistemą.	Įrengta emocinės sveikatos erdvė – 1 zona (hamakai + tylos vietos). Terapinių užsiėmimų per metus – 12. Dalyvių skaičius – ne mažiau kaip 150. Įsigyta įrangos – 10 hamakų ir reikmenų. Parengtas emocinės sveikatos kalendorius – 1 vnt. Įtraukti specialistai ir savanoriai – 5 asmenys.	2028 2029	0-	ES fondų lėšos, savivaldybės lėšos, bendruomenės lėšos

1.3.	Uždavinys. Bendruomeninio verslumo vystymas			
1.3.1.	Veikla. Pušų gardumynų produktų gamyba Įgyvendinimo aprašymas: Pušynas – vienas iš stipriausių Rozalimo identiteto simbolių. Bendruomenė jau turi patirties pušų spyglių arbatos ir kankorėžių uogienės gamyboje edukaciniuose kontekstuose. Siekiant šią patirtį perkelti į tvarią ekonominę veiklą, planuojama pradėti pušų gardumynų produktų gamybą, kuri apimtų: pušų sirupą – iš šviežių jaunų spyglių ar kankorėžių; kankorėžių gardumyną – desertiniai kankorėžiukai; pušų spyglių džemą su obuoliais ar bruknėmis, skirtą arbatoms ar saldumynams gardinti. Produktų gamyba vyks bendruomenės patalpose, planuojama įsigyti reikalingą įrangą: puodus, stiklainių sterilizavimo priemonės, svarstyklės, etikečių spausdintuvą, konservavimo reikmenis. Gamybos metu laikomasi visų saugos ir higienos reikalavimų. Žaliava renkama atsakingai, tik tam tinkamu metu, ribotu kiekiu, siekiant nepažeisti gamtinės pusiausvyros. Dalyviai iš anksto apmokomi per žaliavų atpažinimo ir saugaus paruošimo mokymus. Produktai bus ženklinami bendruomenės sukurta etikete „Pušinis Rozalimas“ arba panašiu prekių ženklu, nurodant kilmę, gamintoją, sudėtį. Numatyta gaminius siūlyti bendruomenės renginių metu, piligrimams, stovyklų dalyviams, taip pat – įrengti nedidelį produktų stendą bendruomenės namuose. Ateityje svarstoma galimybė bendradarbiauti su	Sukurti nauji produktų tipai: 3 vnt.; Gamybos ciklą per sezoną (pavasaris–ruduo): 8; Pagamintų ir paženklintų produktų stiklainėlių: 400 vnt.; Į veiklą įtrauktų savanorių / dalyvių: 10 asmenų; Parengta produkto etiketė ir prekinis ženklas: 1; Produktų sklaidos taškų skaičius (stendai, renginiai): 3 vietos;	2027	Fondų lėšos, bendruomenės lėšos

	vietiniais turizmo punktais, kavinėmis ar dovanų krautuvėlėmis. Veikla kuriama kaip socialinio verslo užuomazga, kuri ne tik generuos pajamas, bet ir skatins užimtumą, ypač vyresnio amžiaus ar nedirbančių moterų. Planuojama sukurti tvarkaraščius ir pamainas, į gamybą įtraukti savanorius, o pelno dalį nukreipti į kitų bendruomeninių paslaugų plėtrą. Produktų receptūra bus testuojama per degustacijas, bus renkamas vartotojų grįžtamasis ryšys. Veikla siejama su edukacinėmis programomis ir stiprina vietos įvaizdį kaip sveikatinimo, ekologijos ir bendruomeniškumo vietovę.			
1.3.2.	Veikla. Sveikatos aukso dulkių gamyba Įgyvendinimo aprašymas: Remiantis Rozalimo bendruomenės pušyno turtu, esamais žolininkystės įgūdžiais ir vis labiau populiarėjančiomis natūraliomis imunitetą stiprinančiomis priemonėmis, planuojama pradėti „sveikatos aukso dulkių“ gamybą. Tai – iš vietinių žaliavų (pušų žiedadulkių, džiovintų spyglių, uogų, medetkų žiedų, imbiero, džiovintų vaisių) sumaišytas, smulkintas, maistui tinkamas, kvapnus ir sveikatai palankus mišinys, vartojamas su medumi, kefyru, arbatomis arba maisto gamyboje. Produktas bus gaminamas smulkaus malimo būdu, džiovinant, sijoiant ir sumaišant kruopščiai atrinktas vietines žaliavas. Jo sudėtis bus koreguojama pagal sezoną – pavasarį daugiau pušų ir žiedadulkių, rudenį – su bruknėmis ar erškėtuogėmis, žiemą – su džiovintais vaisiais ar cinamonu. Planuojama išgauti 3–4	Pagaminta ir paženklinta pakuočių per sezoną: 300 vnt.; Organizuoti edukaciniai užsiėmimai apie produktų gamybą: 6 ciklai; Į veiklą įtraukti gyventojai (gamyba, rinkimas, pakavimas): 15 asmenų; Sukurtos ir išplatintos informacinės kortelės / receptai: 200 vnt.; Įsigyta smulkios įrangos (malūnėliai, maišyklės, pakuotojai): 4 vnt.	2028 - 2029	ES fondų lėšos, savivaldybės lėšos, bendruomenės lėšos

	skirtingus mišinius su aiškia paskirtimi: - „Imuninis mišinys“ (pušis, medetkos, šermukšnis), - „Rytinis tonikas“ (pušis, imbieras, citrinos žievelė), - „Švelnus vakaras“ (pušis, mėtės, liepžiedžiai, džiovinti obuoliai). Produktas supakuojamas į stiklainėlius ar popierinius maišelius, paženklintas Rozalimo bendruomenės ženklu. Gamyba vyks bendruomenės patalpose, naudojant įsigytą malimo, maišymo ir pakavimo įrangą. Visa žaliava bus surenkama rankomis, bendradarbiaujant su vietos gyventojais, palaikant atsakingo gamtos naudojimo principus. Ši veikla kuriama ne tik kaip produktų gamyba, bet ir kaip platforma edukacijai – bus organizuojami praktiniai seminarai apie žolelių savybes, jų derinimą, mišinių gamybą, paskirtį. Į edukacijas įtraukiami vietos vaikai, jaunos mamos, senjorai, skatinant kartų bendradarbiavimą. Produktai bus siūlomi bendruomenės renginiuose, piligrimams, sveikatinimo savaitgalių metu, planuojama įrengti nedidelį produktų kampelį bendruomenės namuose ar bendruomenės el. svetainėje. Pajamos padės užtikrinti bendruomeninių paslaugų tęstinumą, kurti papildomas veiklas ar darbo vietas.			
1.3.3.	Veikla. Gydomosios traukinės „Lipk į pušį“ gamyba Įgyvendinimo aprašymas: Bendruomenėje, ypač tarp vyresnio amžiaus moterų, išsaugotas praktinis žinojimas apie natūralias, gamtos	Sukurti skirtingi traukinės variantai: 3 receptūros; Pagamintų ir paženklintų traukinės vienetų per sezoną: 300 vnt.;	2029 - 2030	ES fondų lėšos, savivaldybės lėšos, bendruomenės lėšos

	pagrindu gaminamas sveikatinimo priemonės. Atsilepdama į vis augantį susidomėjimą fitoterapija ir natūraliomis gydomosiomis praktikomis, Rozalimo bendruomenė inicijuoja tradicinės gydomosios trauktinės „Lipk į pušį“ gamybą. Tai – liaudiškas, bet moksliškai pagrįstas produktas, gaminamas iš šviežių arba fermentuotų pušų spyglių, kankorėžių, pumpurų ir vietinių žolelių, užpilant spiritiniu pagrindu (degtine, 60% tinktūra ar gliceroliu). Trauktinė bus gaminama ne gydymui, o prevencinei priežiūrai ir išoriniam naudojimui – sąnarių, nugaros, krūtinės ląstos įtrynimams peršalimo ar įtampos atvejais. Taip pat ji bus naudojama integruotai pirties, masažo ir miško terapijos veiklose – kaip kvapų difuzoriaus tirpalas, įtrynimams pirtininkų procedūrų metu, įkvepiamasis papildas garų procedūrose. Produkto gamybai reikalingi komponentai bus renkami vietoje – pušų žaliava, medetkos, čiobreliai, mėtos. Bus organizuoti trumpi mokymai, kaip saugiai rinkti žaliavą, ją džiovinti, tinkamai užpilti, filtruoti ir ženklinti. Gaminimo procese naudojami sterilūs, skaidrūs buteliukai, stiklainiukai su kamšteliais ir etikete, nurodančia sudėtį, pagaminimo datą ir paskirtį. Trauktinė „Lipk į pušį“ taps bendruomeniniu produktu, skirtu naudoti: vietiniuose sveikatinimo renginiuose (masažai, pirtys), dovanoti svečiams, partneriams, piligrimams, siūlyti kaip simbolinį produktą aukų / paramos formavimui, ateityje – įtraukti į socialinio verslo formą su simboliu kaina.	Edukacinių mokymų apie trauktinės gamybą skaičius: 5 ciklai; Į veiklą įtrauktų asmenų (rinkimas, gamyba, ženklavimas): 12 asmenų; Sukurtos informacinės kortelės ir produkto etiketės: 3 tipai; Produkto integracijos į bendruomenines paslaugas formos: 4 (pirtis, masažas, dovana, parama).		
--	--	---	--	--

	Igyvendinant veiklą, bus sukurti 3 trauktinės variantai: Klasikinė trauktinė su pušų spyglių eteriu, Šildomoji versija su medetkų ir imbiero komponentais, Raminanti kompozicija su melisa ir spyglių užpilu glicerolyje (be alkoholio). Produktai bus ženklinami pagal nacionalinės teisės aktų reikalavimus, pabrėžiant, kad tai ne vaistas, o tradicinė priemonė. Bus sudaryta atskira produktų kortelė su nurodymais, kaip naudoti, laikyti ir įspėjimais. Veikla turi išliekamąją vertę – trauktinės gali būti gaminamos sezonais (pavasarij–vasarą), laikomos iki 2 metų. Veiklos metu kuriamos žinios, išsaugomas tradicinis žinojimas, ugdomas atsakingas požiūris į natūralių išteklių naudojimą, o produktas tampa bendruomenės identiteto simboliu.			
2.	Tikslas. Patogios gyvenimui infrastruktūros miestelyje kūrimas			
2.1.	Uždavinys. Bendruomenės advokacijos priemonėmis pasiekti pagrindinės gatvės ir šaligatvių sutvarkymas			
2.1.1.	Veikla. Gatvės ir šaligatvių būklės auditas bei probleminių vietų žemėlapių rengimas Igyvendinimo aprašymas: Rozalimo centrinė gatvė – tai pagrindinis srautas, jungiantis bažnyčią, parduotuvę, mokyklą ir bendruomenės namus. Tačiau jos būklė kelia pavojų –šaligatviai nevienodi ar visai išnykę, vandens nubėgimo sistemos tvarkytinos, apšvietimas neefektyvus. Kad būtų galima efektyviai kelti šios problemos	Parengtas probleminių vietų žemėlapis: 1 vnt.; Fotonuotraukų kiekis: ≥ 100 vnt.; Į veiklą įtraukti gyventojai: ≥ 10.	2026	Savivaldybės lėšos

	svarbą savivaldybėje, būtinas sistemingas būklės įrodymas. Todėl bendruomenė planuoja įgyvendinti esamos infrastruktūros audito veiklą – savanoriai ir bendruomenės nariai fotografuos problemines zonas, fiksuos defektus, perėjimų nebuvimą, kelkraščio duobes. Visas medžiagas apdoroja projekto savanorių komanda, parengs interaktyvų ir spausdintinį žemėlapij su pažymėtomis pavojingomis vietomis, naudotojų skaičiumi ir reikšmingumu. Žemėlapis bus naudojamas viešai sklaidai, taip pat oficialiuose kreipimuose į savivaldybę ir kitus sprendimų priėmėjus.			
2.1.2.	Veikla. Bendruomenės forumas ir advokacinio rašto savivaldybei parengimas Įgyvendinimo aprašymas: Turint aiškią faktinę medžiagą, bendruomenė surengs viešą susitikimą–diskusiją, kviesdama gyventojus, seniūniją, mokyklos vadovybę, vietos verslus ir kitus suinteresuotus asmenis. Susitikimo metu bus aptarta infrastruktūros būklė, gyventojų apklausos rezultatai, pateiktos žemėlapio išvados. Bus sutarta dėl prioritetinių problemų ir siūlymų. Remiantis šiuo susitarimu, bendruomenė parengs oficialų advokacinį raštą Pakruojo rajono savivaldybei. Dokumentas bus parengtas profesionaliai – su priedais (žemėlapiais, nuotraukomis, gyventojų apklausos santrauka), pasirašytas bendruomenės narių, lydimas parašų rinkinio, žiniasklaidos pranešimų ar net peticijos. Šis dokumentas taps pagrindu tolesniems sprendimams dėl	Surengtas forumas: 1 vnt.; Dalyvių skaičius: ≥ 40; Parengtas advokacinis dokumentas: 1 vnt.; Surinktų parašų skaičius: ≥ 200.	2027	Savivaldybės lėšos, ES fondų lėšos

	projektavimo ar lėšų skyrimo darbams.			
2.2.	Uždavinys. Įrengti šaligatvį iki miško parko			
2.2.1.	Veikla. Šaligatvio galimybių analizė ir projektinės idėjos parengimas Įgyvendinimo aprašymas: Rozalimo miško parkas – viena lankomiausių vietų miestelyje, tačiau jį pasiekti pėsčiomis nesaugu: kelkraščiai siauri, nėra jokio šaligatvio, o eismas padidėjęs dėl turistų srautų. Siekiant įrengti šaligatvį, būtina išanalizuoti techninius, teisinius ir finansinius aspektus. Veiklos metu bus organizuota galimybių studija: bus įvertinta esama situacija, eismo srautai, turimos žemės nuosavybės formos, galimi maršruto variantai. Bendruomenė pasitelks ekspertą ar partnerį, kuris padės suformuluoti konkretų sprendinį – preliminarų trasą, konstrukcijų tipą (šaligatvis, atskiras takas, mišrus variantas), reikalingą plotą, sąmatą. Ši idėja taps pagrindu projektavimui ir tolesniems paraiškinėms veikloms.	Parengta analizė su sprendimu: 1 vnt.; Numatytas maršruto ilgis: $\geq 0,8$ km; Įtraukti specialistai ir interesų grupės: ≥ 3; Identifikuoti nuosavybės klausimai: visi ruožo segmentai.	2026	Bendruomenės lėšos.
2.2.2.	Veikla. Viešinimo kampanija „Saugus kelias į mišką“ Įgyvendinimo aprašymas: Kad šaligatvio įrengimas būtų prioritetizuotas sprendimų priėmimų darbotvarkėje, būtina telkti viešą palaikymą. Bendruomenė inicijuos kūrybišką kampaniją, kurios pagrindas – gyventojų asmeninės istorijos apie pavojingą kelią, vaikų piešiniai tema „Kaip aš einu į mišką“, simbolinė eisena „Basomis be šaligatvio“. Kampanija bus	Parengta viešinimo kampanija: 1 vnt.; Socialinių įrašų skaičius: ≥ 10; Dalyvių skaičius akcijoje / renginiuose: ≥ 60; Sukurta komunikacijos priemonių (plakatai, įrašai, nuotraukos): ≥ 20.	2026	Bendruomenės lėšos

	transliuojama vietiniuose naujienų kanaluose, socialiniuose tinkluose, bus kviečiami žurnalistai. Kampanijos metu surinkta medžiaga ir palaikymas bus perduoti sprendimų priėmėjams – kaip viešas mandatas imtis konkrečių veiksmų. Tokia švelni, emocinė advokacija yra veiksminga mažose			
2.3.	Uždavinys. Įrengti dviračių taką nuo Rozalimo iki Pakruojo centro			
2.3.1.	Veikla. Judumo įpročių tyrimas ir optimalios trasos pasiūlymas Įgyvendinimo aprašymas: Dviračių takas nuo Rozalimo iki Pakruojo centro (~11 km) būtų strategiškai svarbus susisiekimo, sveikatingumo ir turizmo požiūriu. Tam, kad jo įrengimas būtų įtrauktas į rajono ar valstybinius infrastruktūros planus, reikia surinkti duomenis ir pagrįsti poreikį. Bendruomenė atliks judumo apklausą, nustatys dažniausiai naudojamus maršrutus, tikslus (darbas, mokykla, lankytinos vietos), transporto rūšis, sezoniškumą. Gautais duomenimis remiantis bus suformuotas dviračių tako maršruto pasiūlymas, atsižvelgiant į esamą kelių tinklą, saugumo prioritetus, gamtinę aplinką ir potencialius integracijos taškus su kitais takais ar kelių ruožais.	Apklausos dalyvių skaičius: ≥ 150; Parengtas trasos pasiūlymas: 1 vnt.; Įvertintų alternatyvų: ≥ 2;	2027	Bendruomenės lėšos.
2.3.2.	Veikla. Kreipimasis į savivaldybę ir ministeriją su palaikymo dokumentais Įgyvendinimo aprašymas: Remiantis analizės rezultatais, bendruomenė parengs išsamų dokumentų paketą su trasos pasiūlymu, apklausos santrauka, viešo palaikymo įrodymais, laiškais iš mokyklų, VVG, verslų, kitų	Parengtas dokumentų paketas: 1 vnt.; Palaikymo raštų skaičius: ≥ 5; Nusiųsta institucijoms: 2 (savivaldybė, ministerija);	2027	Bendruomenės lėšos

	bendruomenių. Šis paketas bus pateiktas Pakruojo r. savivaldybei, taip pat Susisiekimo ministerijai – siekiant, kad dviračių tako ruožas būtų įtrauktas į planavimo dokumentus ar valstybinę dviračių trasų sistemą.			
3.	Tikslas. Bendruomenės namų renovacija, įveiklinimas			
3.1.	Uždavinys. Renovuoti, padidinti energetinę klasę iki B			
3.1.1.	Veikla. Techninio renovacijos projekto parengimas Įgyvendinimo aprašymas: Rozalimo bendruomenės namų pastatas šiuo metu neatitinka nei šiuolaikinių energetinio efektyvumo reikalavimų, nei komforto lygio, kuris būtinas kokybiškam bendruomenės veiklų vykdymui. Pastato sienos neapšiltintos, šildymo sistema – pasenusi, grindų danga ir vidaus apdaila – susidėvėjusios. Be to, pastatas nėra pritaikytas žmonėms su negalia ir neatsako į didėjančius bendruomenės poreikius dėl paslaugų plėtros. Dėl to pirmasis žingsnis, būtinas viso įveiklinimo pradžiai – profesionaliai parengtas techninis renovacijos projektas, kurio pagrindu bus galima teikti paraiškas finansavimui ir įgyvendinti darbus. Veiklos metu planuojama pasitelkti kvalifikuotą projektavimo įmonę, kuri, bendradarbiaudama su bendruomene, atliks pastato esamos būklės vertinimą, energinio efektyvumo skaičiavimus, techninių sprendimų formavimą. Projekto metu bus suformuoti šie pagrindiniai sprendiniai: pastato išorinių konstrukcijų (sienų, stogo, perdangų) šiltinimas, langų ir durų keitimas, šildymo sistemos modernizavimas, rekuperacijos sistemos poreikio	Parengtas techninis projektas: 1 vnt.; Numatyti statybos sprendiniai (šiltinimas, šildymas, vėdinimas): 3; Suprojektuotas pastato energetinis efektyvumas: ne mažiau kaip klasė B; Suorganizuotos konsultacijos su gyventojais dėl poreikių: 2 vnt.	2028 - 2030	Bendruomenės lėšos, Savivaldybės biudžeto lėšos

	įvertinimas, inžinerinių tinklų pertvarka, vidaus pertvarkos zonavimas bei prieinamumo gerinimas. Projektas bus parengtas pagal STR reikalavimus, pritaikytas nacionalinėms ar ES finansavimo programoms (LR Aplinkos ministerijos renovacijos kvietimai, KPF ar LEADER). Kartu bus parengtos investicijų sąmatos, projektavimo aprašai, techninės specifikacijos, kas padės realiai įgyvendinti darbus artimiausiu laikotarpiu.			
3.1.2.	Veikla. Šildymo sistemos keitimas į „oras–vanduo“ / „oras–oras“, sienų ir stogo apšiltinimas Įgyvendinimo aprašymas: Remiantis parengtu projektu, bus įgyvendinti pastato šilumos išsaugojimo ir alternatyvios energijos diegimo darbai. Pagrindinis šios veiklos tikslas – padidinti pastato energinį naudingumą, sumažinti šildymo sąnaudas, prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir padaryti erdves komfortiškas naudoti išties metus. Numatoma apšiltinti išorines pastato sienas $\geq 250 \text{ m}^2$ plotu, naudoti sertifikuotas šiltinimo medžiagas, įrengti vėjo izoliaciją, renovuoti stogo šilumos izoliaciją, užtikrinant sandarumą ir atitiktį B klasei. Taip pat bus įdiegta nauja šildymo sistema – „oras–vanduo“ arba „oras–oras“ – priklausomai nuo pastato specifikos ir projektinių skaičiavimų. Tai šiuolaikiška, mažai energijos naudojanti sistema, galinti tiek šildyti, tiek vėsinti patalpas. Veikla apims ir vidaus radiatorių keitimą, sistemos balansavimą, automatinio valdymo diegimą, kad šiluma būtų naudojama efektyviai.	Apšiltintas sienų ir stogo plotas: $\geq 250 \text{ m}^2$; Sumažintos šilumos sąnaudos: $\geq 40 \%$; Įrengta nauja šildymo sistema: 1 vnt.; Pasiekta energinio efektyvumo klasė: B.	2028 - 2030	Bendruomenės lėšos, savivaldybės lėšos, ES fondų lėšos

	Po darbų atlikimo bus vykdoma nepriklausoma pastato energinio efektyvumo analizė ir gyventojų informavimas apie rezultatus.			
3.2.	Uždavinys. Pilnai įveiklinti pastatą			
3.2.1.	Veikla. Svečių rezidencijų įrengimas antrajame aukšte Įgyvendinimo aprašymas: Ši iniciatyva siekia spręsti ne tik trumpalaikio apgyvendinimo trūkumą miestelyje, bet ir sudaryti sąlygas edukacijų, kultūrinių mainų ar kūrybinių rezidencijų plėtrai. Numatoma įrengti 2–3 kambarius, kuriuose būtų miegamosios vietos 6–8 žmonėms, atskiras sanitarinis mazgas, nedidelė virtuvėlė, darbo stalas, interneto prieiga. Interjeras bus paprastas, bet šiltas, pasitelkiant vietos identiteto detales: pušies medienos elementus, lino tekstilę, Rozalimo simboliką. Vieta bus siūloma pagal rezervaciją, su galimybe integruoti į stovyklas, mokymus, projektų partnerystes. Veikla padės generuoti nedideles pajamas, bus svarbi bendruomenės socialinio verslumo plėtros dalis. Patalpų priežiūra gali būti perduota savanoriškai veikiančiai jaunimo grupei ar bendruomenės atstovams.	Įrengtos nakvynės vietos: 6–8 vietos (2–3 kambariai); Įsigyta įranga (lovos, čiužiniai, būtinė įranga): ≥ 15 vnt.; Suteikta nakvynės per metus: ≥ 80 nakvynių; Į veiklą įtraukti bendruomenės nariai (priežiūra, registracija): 4 asmenys.	2028 - 2030	ES I, fondų lėšos
3.2.2.	Veikla. Gastronomijos ir kulinarinių paslaugų erdvės įrengimas pirmame aukšte Įgyvendinimo aprašymas: Planuojama įrengti multifunkcinę gastrominę virtuvę, pritaikytą edukaciniams užsiėmimams, pušų produktų gamybai, kulinariniam turizmui, bendruomenės renginių maitinimui ir socialiniam verslumui. Virtuvė būtų atvira naudoti tiek	Įrengta gastrominė erdvė: 1 vnt.; Įsigyta įranga ir priemonių: ≥ 12 vnt.; Edukacijų / dirbtuvių skaičius per metus: ≥ 25; Naudojimo atvejų (maitinimas, edukacijos, gamyba): ≥ 40 per metus.	2028 - 2030	ES fondų lėšos, bendruomenės lėšos

	bendruomenės nariams (pvz., maisto ruošimui šventėms), tiek organizuojant profesionalius užsiėmimus. Numatoma įrengti atskiras darbo zonas: šaltų ir karštų patiekalų paruošimo, produktų sandėliavimo, indų plovimo, skalavimo bei perdirbimo. Bus įsigyta reikalinga įranga: orkaitės, gartraukiai, viryklės, šaldytuvai, darbo stalai, kriauklės, sterilizavimo priemonės, indų komplektai. Erdvė bus sertifikuota pagal higienos reikalavimus. Virtuvė taip pat taps edukacine platforma veikloms, tokioms kaip „Dvaro vaišės“, pušų gardumynų dirbtuvės, fermentavimo mokymai. Ji veiks pagal iš anksto nustatytą grafiką, o laisvu metu gali būti nuomojama arba skirta mažų partijų produktų gamybai.			
--	---	--	--	--